

In samenwerking met MBS Beton inventariseert Veeteelt de risico's op en de gevolgen van broei aan de hand van honderd Broeibreker-scans.

MBS Beton

Geen tiende van de sleufsilos heeft optimale ligging

Broei kost geld en productieruimte

Veel kuilen zitten op vier procent voederwaardeverlies door broei.

Dit is nadelig voor de productieruimte in de KringloopWijzer. De

ligging van de uitkuilopening bijvoorbeeld beïnvloedt broei.

Sleufsilos met de uitkuilopening op het noorden zijn het minst gevoelig voor broei. Dat blijkt uit de metingen met de Broeibreker, de door MBS Beton ontwikkelde methode om met een infraroodcamera en aanvullende gegevens de kans op broei in kuilen te analyseren.

Het is logisch verklaarbaar, want de warmte van de zon en de inwerking van regen en wind op de geopende kuil zijn risicofactoren. De oriëntatie van de kuilopening op het zuiden of zuidwesten is daarom ongunstig. Toch houdt lang niet iedereen hier rekening mee, ziet Anton Bunt, directeur van MBS Beton. 'Nog geen 10 procent van de silos die we onderzocht hebben, is op het noorden gericht.'

Sleufsilos vaak sluitpost

Veel veehouders zijn zich niet bewust van de impact van de plaats en uitvoering van de sleufsilos op de voerkwaliteit, stelt Eric van den Hengel, directeur van adviesbureau Stalbouw.NL. 'Wij zien dat een sleufsilos in bouwplannen vaak als sluitpost wordt beschouwd.' Behalve de noordelijke oriëntatie is goed inkuilmanagement belangrijk, zegt hij. 'Als de aanvoer van het gras te vlot verloopt en de manoeuvreerruimte krap is, krijgt de man op de kuil te weinig tijd om goed aan te rijden. En een slecht aangereden kuil is de grootste veroorzaker van broeiverliezen rond het uitkuilen.'

Verder zijn de afmetingen van de kuilplaats belangrijk. Bunt: 'De vuistregel was altijd een voersnelheid van minimaal één meter per week. Maar in de praktijk hangt het sterk af van de manier waarop je uitkuilt. Als je werkt met een scherp mes duurt het een dag of vijf voordat broei begint. Bij een kuilhapper, die het gras lostrekt, heb je al na één of twee dagen een verhoogd risico op broei. Dan moet je met een hogere voersnelheid werken.'

Bunt en Van den Hengel adviseren een afmeting waarbij de veehouder drie à vier keer per week de hele breedte uitkuilt. Voor een kuilhapper is de optimale kuil dus smaller of lager dan voor een voer(meng)wagen met een frees. Maar voor een goed inkuilproces is voldoende breedte van belang. 'De shovel moet blijven aanrijden tijdens het lossen van een nieuwe vracht', aldus Bunt.

20 euro per dag broeiverlies

Van den Hengel ziet dat het belang van voerkwaliteit en -benutting groeit. 'Door de strengere mestwetgeving, intensivering en toenemende aankoop van voer merken melkveehouders dat ze op alle details moeten letten. Voederwaardeverlies rekent nadelig in de KringloopWijzer. Als je fosfaatverliezen kunt beperken, creëer je extra fosfaatruimte. Meer fosfaatruimte betekent meer koeien.'

Op basis van 100 Broeibrekerscans kan worden geconcludeerd dat het broeiverlies gemiddeld hoger is dan wordt gedacht, namelijk 4 procent, aldus Bunt. Daarbij is de spreiding groot. Van vrijwel geen broeischade (0,3 procent) tot probleemkuilen met 11 procent voederwaardeverlies.

Broei leidt tot energieverlies (vem per kg droge stof) en ook tot meer restvoer. Van den Hengel: 'Elke procent broeiverlies kost een veehouder 0,10 euro per koe per dag om het verlies aan voederwaarde te compenseren dan wel een lagere melkproductie. Als je op een bedrijf met 100 melkkoeien 2 procent broeiverlies weet te voorkomen door beter inkuilmanagement, een optimale voeropslag en de wijze van uitkuilen, dan bespaar je 20 euro per dag en dat is 7300 euro per jaar.'

Sleufsilos met de uitkuilopening op het noorden zijn het minst gevoelig voor broei

